

NANOŠKOLA 2017: LETNÍ ŠKOLA PRO TALENTOVANÉ ZÁJEMCE O CHEMII, FYZIKU A BIOLOGII JE PŘED KONCEM PRÁZDIN OPĚT ZAVEDE DO NANOSVĚTA

Již po osmé otevírají vědci z ÚFCH J. Heyrovského před koncem prázdnin své laboratoře a učebny středoškolským zájemcům o chemii, fyziku a biologii, aby je v rámci letní školy zavedli do světa nanotechnologií a nanomateriálů. Letošní škola, s již zažitým titulem NANOŠKOLA 2017, přivítá mezi 21. a 25. srpnem třicítku talentovaných středoškoláků z téměř dvacítky středních škol z celé České republiky. Domovem se jim stanou učebny a laboratoře Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v.v.i. v Praze 8 a studentský život okusí na kolejích MFF UK v Praze7 -Tróji. Středoškoláci se stanou na týden posluchači prázdninové školy na téma Nanomateriály a nanotechnologie, v rámci které se prostřednictvím ukázek praktických měření v laboratořích, přednášek, workshopů a exkurzí seznámí se zajímavými tématy řešenými v ústavu, do kterých by se sami, ještě jako středoškoláci, mohli zapojit v rámci odborných stáží a prací SOČ v průběhu nadcházejícího školního roku. Na letošní školu přijedou zájemci o fyziku, chemii či biologii, žadní nováčci v soutěžích SOČ, olympiádách a jiných kláních z oboru přírodních věd. Součástí přihlášek byly krátké motivační dopisy, ze kterých je patrné, že obory, jež letní škola představuje, ve studentech probouzí zvědavost, tolik potřebnou pro jejich další rozvoj.

"Naším cílem je představit některé obory fyzikální chemie, a směřovat tak středoškoláky nadané na přírodní vědy ke studiu fyzikálních a chemických oborů na vysoké škole a u některých potom i ke kariéře vědce. Z každé letní školy se nám jich po prázdninách několik objeví v našem ústavu na stážích", vysvětluje záměr, proč školu každoročně ústav pořádá právě pro středoškoláky, Michal Fárník, zástupce ředitele pro vzdělávání. Prostřednictvím desítky praktických měření v laboratořích (např. elektronový mikroskop; různé lasery; mikroskopie AFM; analýza dechu metodou hmotnostní spektrometrie SIFT-MS; příprava a charakterizace nanočástic stříbra aj.) se posluchači školy seznámí se zajímavými moderními metodami, jejich přístrojovou technikou a odborníky, kteří v těchto oborech vědecky pracují a bádají. Série přednášek nabídne například pohled do problematiky přípravy nanomateriálů pro různé technologické procesy včetně ochrany životního prostředí a památek (např. zeolity, TiO₂, nanočástice kovů), či nanomateriálů na bázi uhlíku využitelných v elektronice, energetice aj. oborech. Studenti se rovněž dozví důležité informace o složitém procesu tvorby vědeckých výsledků, ať již těch v rámci základního výzkumu či aplikovaného, a tak se seznámí i s problematikou duševního vlastnictví, která se na úrovni středoškolského studia přednáší jen zřídka. Novinkou bude přednáška absolventky Univerzity Pardubice, která své doktorské studium realizovala v jedné z elektrochemických laboratoří ústavu a v současnosti pracuje ve firmě Biomedica - Technologický park Hořátek. Nabídne studentům pohled na jejich uplatnění v praxi. Možnost diskutovat o vědě a výzkumu se všemi vědci vystupujícími v programu týdenní školy bude dalším bonusem k jejímu zajímavému programu.

A co od nanoškoly očekávají její studenti? *"Na letní školu se hlásím nejen proto, abych si rozšířil obzory, ale hlavně proto, abych viděl, jak probíhá opravdový výzkum a "sáhnul si na řemeslo". Také rád poznávám nové lidi a doufám, že na vaší letní škole k tomu bude spousta příležitostí,"* představuje se v motivačním dopise student z Ostravské chemické průmyslovky. *"Chemie je zajímavý obor, který má budoucnost a proto přemýšlím, že bych ho dále studoval nebo se věnoval něčemu, co s ním úzce souvisí. Doufám, že mi nanoškola přinese další prohloubení mých vědomostí a snad mi pomůže v rozhodování, zda se více věnovat studiu chemie nebo se zaměřit na fyziku",* prozrazuje své rozhodnutí přihlásit se na školu student brandýského gymnázia.

"Náš tým vědců a popularizátorů PEXED*** dlouhodobě spolupracuje s více než stovkou škol středních, základních, ale i mateřských a jeho programy jsou tak systematicky směřovány k žákům a pedagogům těchto škol. V našich vzdělávacích programech založených na experimentování se je daří dlouhodobě přesvědčovat o tom, že chemie, fyzika a biologie nejsou nudné nezajímavé obory, ale naopak poskytují jim nekonečné poznání okořeněné dobrodružstvím, když mají snahu jim porozumět. Letní škola je jedním z takových programů, který nese ovoce v podobě zájemců o studium těchto oborů na vysoké škole," dodává Květa Stejskalová, která školy každoročně připravuje a organizuje.

Letošní škola se uskuteční s finanční podporou grantu "NANOŠKOLA 2017 - letní odborná škola výzkumného ústavu pro nadané středoškoláky" (účelová dotace získaná v soutěži MŠMT v programu č.7 "Podpora nadaných žáků ZŠ a SŠ v roce 2017"), takže studenti se jí účastní zdarma. O jejím absolvování obdrží certifikát.

Více se o škole a jejím programu (včetně fotogalerie z jejího průběhu) dozvíte z webové aplikace s adresou <http://www.jh-inst.cas.cz/3nastroje/detail.php?p=47>.

O týmu vědců PEXED (Popularization EXperimental EDucation)***

Velkou pozornost tým vědců PEXED věnuje výběru témat experimentálních úloh, pomůcek a přípravě výukových materiálů ať již v podobě pracovních listů (workshopy, výstavy) či manuálů k praktickým měřením. V programech studenti a žáci vždy pracují s moderním laboratorním vybavením, pomůckami a přístroji.

Aktivity pořádané v rámci vzdělávacích programů jsou zaměřené i na středoškolské pedagogy, popř. pedagogy základních škol. Pracujeme s nimi ve speciálních seminářích, pro ně je určena letní škola pedagogů, naše výukové metodiky a podporujeme je v jejich úsilí dostat experimenty do výuky jak běžných hodin, tak specializovaných praktik a seminářů. S některými školami spolupracujeme i formou přípravy a posléze i řešení společných vzdělávacích projektů (OPVK aj.)

Na realizaci programů se střídavě podílí téměř padesátka vědců a VŠ studentů a tento dynamický tým sjednocuje jednak společná filosofie jak vzdělávat prostřednictvím experimentování, tak i logo PEXED, které nosí na svých tričkách, když vyučují. Celoroční program "Experimentuj, tedy jsem 2015" obsadil v soutěži SCIAP 2015 ve velké konkurenci popularizačních projektů z celé ČR 2. místo.

O ÚFCH J. Heyrovského AV ČR, v.v.i.

Ústav byl zřízen k 1. 3. 1972 pod názvem Ústav fyzikální chemie a elektrochemie J. Heyrovského ČSAV. Vznikl sloučením Polarografického ústavu, který byl založen v roce 1950 a k 1. 1. 1953 začleněn do ČSAV, a Ústavu fyzikální chemie ČSAV, který byl zřízen k 1. 1. 1955 z dřívější Laboratoře fyzikální chemie, založené v ČSAV k 1. 1. 1953. Současný název ústavu byl přijat k 1. 8. 1993. Od 1. ledna 2007 se ústav stal veřejnou výzkumnou institucí ve smyslu zákona č. 341/2005 Sb.

Předmětem činnosti ÚFCH JH je v první řadě badatelský výzkum ve fyzikální chemii včetně elektrochemie, v analytické chemii a v chemické fyzice, uskutečňovaný teoretickými (výpočetními) a experimentálními metodami. Ústav dále napomáhá uplatňování výsledků svého badatelského výzkumu v praxi. Významně se též ve spolupráci s vysokými školami podílí na výuce a vzdělávání vysokoškolských studentů a doktorandů.

ÚFCH JH je se svými téměř 245 zaměstnanci (s celkovým počtem úvazků 162), přičemž více než 70 procent jsou vysokoškolsky vzdělaní vědečtí a odborní pracovníci, jedním ze 6 ústavů chemické sekce II. vědní oblasti o živé přírodě a chemických vědách AV ČR (www.cas.cz).

Více informací naleznete ve webové aplikaci ústavu s adresou <http://www.jh-inst.cas.cz>.

Příloha - Program letní školy NANOškola2017 a ilustrační fotografie z minulých ročníků letních škol ÚFCH JH.